QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 30 ta’ Novembru 2001

Numru 11

~itazzjoni 998/1999

Albert Zammit, Teresa mart Edmond *sive* Raymond Cutajar, u Isabella armla Cutajar

versus

Mid-Med Bank p.l.c.* illum *HSBC Bank Malta p.l.c.

Din il-kaw\a qieg]da ssir wara li l-qorti, b’sentenza mog]tija f’kaw\a o]ra bejn l-istess partijiet dwar titolu g]all-portatur mitluf, kienet qalet li dak it-titolu kien ta’ l-awtur ta’ l-atturi, u ordnat lill-bank konvenut i]alli lill-istess awtur ta’ l-atturi jsarraf it-titolu basta jag]ti garanzija tajba. Billi l-partijiet ma qablux dwar kif kellha ting]ata l-garanzija, saret din il-kaw\a tallum biex il-qorti tiddefinixxi l-modalità tal-garanzija li g]andha ting]ata.

I`-`itazzjoni tg]id illi l-atturi huma l-werrieta ta' Carmelo Zammit, li kien miet fil-21 ta' Mejju 1998.

B'sentenza mog]tija fit-2 ta' Di`embru 1994 *in re* **Carmelo Zammit *versus* Norman Mifsud *nomine*** (`itaz. 984/1982), il-qorti kienet qalet li Carmelo Zammit huwa s-sid tal-kont g]all-portatur numru 020564 fil-ferg]a tal-}amrun tal-bank konvenut, li l-ktieb tieg]u kien intilef. Is-sentenza \ammet lill-bank milli j]alli lil terzi ji[bdu l-kapital u l-img]ax fil-kont, u ordnat ukoll lill-konvenut i]alli lil Carmelo Zammit ji[bed il-kapital u l-img]ax basta dan jag]ti lill-bank garanzija tajba li tag]mel tajjeb g]ad-danni fil-ka\ illi l-bank ikun im[ieg]el — b'sentenza wara kaw\a mill-portatur tal-ktieb, u li fiha jkun issejja] ukoll Zammit — i]allas il-kapital u l-img]ax lill-portatur.

Is-sentenza tat-2 ta' Di`embru 1994 ma setg]etx tkun esegwita qabel ma tkun ing]atat dik il-garanzija, u g]adha sallum ma tistax ti[i esegwita g]ax il-konvenut qieg]ed jinsisti li l-garanzija ting]ata billi l-bank stess i\omm il-ktieb tal-kont g]al \mien indefinit.

Billi qeg]din ig]idu li din l-insistenza tal-bank hija arbitrarja u irra[jonevoli, g]ax i[[ib fix-xejn is-sentenza tat-2 ta' Di`embru 1994, l-atturi, *aventi causa* minn Carmelo Zammit, fet]u din il-kaw\a u qeg]din jitolbu illi l-qorti:

1. tg]id x'g]andha tkun il-garanzija li huma g]andhom jag]tu lill-konvenut skond is-sentenza tat-2 ta' Di`embru 1994 sabiex l-interessi tal-konvenut ikunu m]arsa bi\\ejjed; u

2. tg]id g]al kemm \mien il-garanzija g]andha tibqa' fis-se]].

Il-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. it-talbiet mag]mulin mill-atturi saru]a\in u ma jiswewx, g]ax li qeg]din jitolbu l-atturi huwa parir ming]and il-qorti; li kellhom jag]mlu hu li jg]idu lill-qorti

x'garanzija kienu offrew huma u, g]ax ig]idu li din kienet mi`]uda abu\ivament, jitolbu lill-qorti tg]id illi hija garanzija tajba bi\\ejjed u tikkundanna lill-konvenuta biex ta``ettaha;

2. il-konvenuta tirriserva li tirribatti l-argumenti ta' l-atturi dwar xi tkun garanzija tajba fi`-`irkostanzi, u l-atturi g]andhom ukoll i[ibu prova li huma l-werrieta; u

3. f'din il-kwistjoni kollha l-konvenuta ma g]andha ebda]tija u g]alhekk ma g]andhiex tbati spejje\.

L-ewwel kwistjoni li rridu naqtg]u f'din il-kaw\a hija dik imqajma fit-tieni e``ezzjoni, dwar il-le[ittimazzjoni attiva ta' l-atturi b]ala werrieta ta' Carmelo Zammit.

Carmelo Zammit miet fil-21 ta' Mejju 1998[1]. Kif jidher mi`-`ertifikati ta' tiftix[2] l-a]]ar testment tieg]u kien dak tat-2 ta' Lulju 1966 fl-atti tan-Nutar John Micallef Trigona[3]. F'dak it-testment huwa]atar lill-atturi, li huma wliedu, b]ala l-werrieta universali tieg]u. G]alhekk il-prova li l-atturi huma l-atturi ta' Carmelo Zammit saret.

Ng]addu issa g]all-meritu tal-ka\.

I\-\ew[partijiet f'din il-kaw\a g]andhom interessi le[ittimi li ja]btu ma' xulxin. L-atturi jridu jie]du flushom, u l-bank konvenut irid iserra] mo]]u illi, wara li jkun]alla lill-atturi jie]du l-flus, ma jkunx im[ieg]el mill-portatur tat-titolu li jirrappre\enta dawk il-flus i]allashom g]al darb'o]ra ming]ajr ma je]odhom lura ming]and l-atturi.

---

1 *Fol.* 6.

2 *Foll.* 7 *et seq.*

3 *Foll.* 9 *et seqq.*

G]alhekk trid tinstab soluzzjoni li t]ares l-interessi tat-tnejn.

Is-sentenza tat-2 ta' Di`embru 1994, li torbot li\-\ew[partijiet f'din il-kaw\a, tordna lill-konvenut i]alli lill-atturi tallum, *aventi causa* mill-attur f'dik il-kaw\a, ji[bdu l-flus i\da mhux qabel ma lill-konvenut tkun ing]atat "garanzija adegwata biex … … … ji[i indennizzat g]al kull danni li jista' jsofri jekk huwa ji[i ordnat … … … li j]alla sil-kapital u l-img]axijiet relattivi li jirri\ultaw dovuti lid-detentur ta' l-istess *passbook*".

F'ittra ta' l-1 ta' Lulju 1996 lill-atturi, il-bank konvenut insista illi l-forma tal-garanzija kellha tkun regolata mill-*policy* tal-bank. L-ittra tkompli tg]id hekk:

> … … … it is the bank's policy to insist on cash security of unlimited duration to cover the potential refund of monies due by the bank to an eventual claimant on the basis of his possession of the Bearer Passbook. The extent of such cash security is the monies held in the account and an estimate to cover the costs of the eventual lawsuit by the claimant, that is, court registry and two sets of lawyer's and legal procurator's fees (the bank's and the successful claimant). Accruing interest on such cash security will also be pledged to cover accruing interest on the potential claims.[4]

Fi kliem ie]or, biex ji[bdu lira mill-bank l-atturi jridu qabel jiddepo\itaw \ew[liri u jorbtuhom g]al dejjem bla ma qatt imissu l-img]ax tag]hom. Din it-talba tal-bank hija evidentement irrazzjonali u, billi l-effett tag]ha hu li jistultifika s-sentenza li torbot lill-bank ukoll, hija talba mag]mula b'abbu\.

Tifdal il-kwistjoni ta' kif g]andha tkun il-garanzija biex jit]arsu l-interessi, li jibqg]u le[ittimi, tal-bank.

Fl-ewwel e``ezzjoni tieg]u l-bank qoeg]ed ig]id illi ma hux il-kompitu tal-qorti li tg]id kif g]andha tkun il-garanzija, g]ax il-qorti g]andha biss tg]id jekk garanzija effettivament offerta mill-atturi hix tajba jew le. G]alkemm jista' jkun hemm xi meritu f'din l-e``ezzjoni, il-qorti ma tarax li l-pro`edura li trid l-e``ezzjoni hija wa]da prattika g]ax tista' twassal g]all-moltiplikazzjoni tal-kaw\i billi jista' ji[ri li

4 *Fol.* 19.

l-atturi jkollhom jift]u kaw\a wara o]ra jekk il-garanziji inizjalment offerti minnhom ma jkunux approvati mill-qorti.

G]al din ir-ra[uni l-qorti ma tilqax l-e``ezzjoni ta' nullità.

Biex tara x'forma ta' garanzija hija xierqa fil-ka\ tallum, il-qorti qieset illi l-librett meritu tal-kaw\a tallum ilu nieqes mis-27 ta' Mejju 1989, meta kien insteraq, aktar minn tnax-il sena ilu, u sallum g]adu ma tfa``a]add li, g]ax ikollu l-ktieb f'idejh, jippretendi li g]andu ji[bed il-flus rappre\entati minn dak il-librett. Billi, i\da, ma jidhirx illi fis-sentenza tat-2 ta' Di`embru 1994 hemm xi dispo\izzjoni li tordna li ting]ata pubbli`ità lill-fatt li l-librett intilef, sabiex, jekk g]andu jkun hemm konfront bejn l-atturi tallum u xi terz pussessur, dan isir kemm jista' jkun malajr, u hekk il-kwistjoni ma tibqax pendenti aktar milli hu me]tie[, din il-qorti sejra tordna li ting]ata pubbli`ità lill-fatt tat-telfien tal-librett u, ghal \mien ra[jonevoli wara s-sentenza, sejra tordna li l-flus ma jintmissux. Wara li jg]addi dan i\-\mien, l-atturi sejrin ikunu jistg]u ji[bdu l-flus, izda xorta tibqa' sse]] il-garanzija li g]andhom jag]tu lill-bank konvenut, sakemm il-kwistjoni ma tinqatax darba g]al dejjem jekk u meta jidher it-terz pussessur.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' din il-kaw\a billi tipprovdi illi:

a. il-flus rappre\entati bil-librett mitluf g]andhom jitqieg]du f'kont nominattiv f'isem l-atturi, u l-atturi ma jistg]ux ji[bdu dawn il-flus qabel sentejn millum;

b. l-atturi g]andhom i[ibu fi tliet gazzetti lokali, tnejn bil-malti u wa]da bl-ingli\, avvi\ li ntilef il-librett relativ ghall-kont g]all-portatur bin-numru 020564 fil-ferg]a tal-}amrun ta' *HSBC Bank Malta p.l.c.* [à *Mid-Med Bank p.l.c.*, u li huwa fl-interess ta' min g]andu f'idejh dan il-ktieb li jg]arraf minnufih lill-*manager* tal-ferg]a msemmija tal-bank; u

c. l-atturi g]andhom jintrabtu b'ipoteka [enerali tal-[id tag]hom kollu li g]andhom u li jista' jkollhom li jag]mlu tajjeb ghal kull]sara li jista' jsofri

> l-bank, mag]duda spejje\ [udizzjarji, jekk b'sentenza mog]tija f'kaw\a li fiha jissej]u l-istess atturi l-bank konvenut ikun kundannat jer[a' j]allas lil terzi l-kapital u mg]axijiet fil-kont g]all-portatur bin-numru 020564. Din il-garanzija g]andha titne]]a biss jekk l-atturi jsibu l-librett, jew jekk lill-atturi jse]]ilhom li jirrevindikaw il-librett minghand il-pussessur, jew jekk it-terz pussessur jitlef il-kawza kontra l-bank konvenut g]all-]las tal-flus rappre\entati mil-librett.

Dwar l-ispejje\, il-konvenut ressaq l-e``ezzjoni illi ma g]andux ibati spejje\, billi l-bank ma g]andu ebda]tija talli ntilef il-ktieb. Dan huwa minnu; madankollu, din il-kaw\a kienet me]tie[a wkoll min]abba l-atte[[jament irrazzjonali tal-bank li ried garanzija fi flus ta' aktar mill-flus li kellhom, skond sentenza li torbot lill-partijiet, jing]ataw lill-atturi. G]alhekk huwa xieraq li parti mill-ispejje\ ibatiha l-bank konvenut u l-qorti tordna li l-ispejje\ jinqasmu hekk: \ew[partijiet minn tlieta (✌) j]allsuhom l-atturi u parti wa]da minn tlieta (🗎) j]allasha l-bank konvenut.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.